

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/562,

6. aprill 2022,

**millega muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 seoses ühtekuuluvusmeetmetega
pagulaste toetamiseks Euroopas (CARE)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku ja artiklit 177,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Venemaa Föderatsiooni hiljutine sõjaline agressioon Ukraina vastu ja jätkuv relvakonflikt on oluliselt muutnud julgeolekuolukorda Euroopas. Selle sõjalise agressiooni tulemusena toimub märkimisväärne inimeste sissevool liitu ja eelkõige tema idapiirkondadesse. See toob endaga kaasa veelgi enam katsumusi ajal, mil liikmesriikide majandused on COVID-19 pandeemia mõjust alles taastumas.
- (2) Liikmesriigid võivad oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) ja Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) juba rahastada mitmesuguseid investeeringuid rändeprobleemide lahendamiseks, sealhulgas lisavahenditest, mis tehakse kättesaadavaks ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetava taasteabina (REACT-EU), et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil. Meetmed võivad hõlmata investeeringuid sotsiaalse kaasatuse, tervishoiu, hariduse, tööhõive, eluaseme ja lastehoiu valdkonnas, sealhulgas investeeringud, mis tehakse taristusse, mahajäänud linnapiirkondade taaselustamisse, rändajate ruumilist ja hariduslikku eraldatust vähendavatesse meetmetesse ja alustavatesse ettevõtetesse. Liikmesriigid võivad ülejäänud vahendid oma programmide raames selliste rändeprobleemide lahendamiseks ümber suunata. Lisaks võib Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD) kasutada toidu ja esmase materiaalse abi andmiseks Venemaa Föderatsiooni sõjalise agressiooni all kannatavatele isikutele, sealhulgas kolmandate riikide kodanikele.

⁽¹⁾ 23. märtsi 2022. aasta aramus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2022. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 4. aprilli 2022. aasta otsus.

- (3) Kuigi REACT-EU kaudu kättesaadavaks tehtud lisavahendite rakenduskord on juba küllaltki paindlik, on vaja muuta ERFi, ESFi ja FEADi 2014.–2020. aasta mitmeastase finantsraamistiku vahendite kasutamine veelgi paindlikumaks. Võttes arvesse kiireloomulist vajadust tegeleda rändeprobleemidega, mis on tingitud Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist Ukraina vastu, peaksid neid probleeme käsitlevate tegevustega seotud kulud olema rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil kõnealune sõjaline agressioon algas. Lisaks tuleks selliste tegevuste puhul suurendada paindlikkust ERFist ja ESFist antava toetuse kasutamisel, et programmide olemasolevaid rahalisi vahendeid saaks kiiresti kasutada, tingimusel et asjaomane tegevus on kooskõlas rakenduskavaga, mida on vajaduse korral muudetud. Selline paindlikkus peaks suurendama võimalusi juba ette nähtud tegevuste täiendamaks rahastamiseks. Samuti tuleks sellistes tegevustes osalejate kohta käivate andmete suhtes kehtestada lihtsustatud aruandluskord.
- (4) Tagamaks, et kannatanud isikud saavad FEADi raames kiiret abi, on asjakohane lubada liikmesriikidel muuta FEADist toetatavate rakenduskavade teatavaid elemente, ilma et oleks vaja vastu võtta komisjoni otsust.
- (5) Ühtekuuluvuspoliitika raames antav toetus peaks eelkõige täiendama Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist rahastatavaid meetmeid, et maksimeerida olemasolevate vahendite mõju.
- (6) COVID-19 pandeemia tagajärjed on liikmesriike enneolematul viisil mõjutanud. Pandeemia üldine mõju on avaldanud liikmesriikide eelarvetele väga suurt survet, kuna ootamatult ja märkimisväärselt on suurenenud vajadus avaliku sektori investeeringute järele nende tervishoiusüsteemi ja muudesse majandussektoritesse. See võib seada ohtu ka enim puudust kannatavatele isikutele ette nähtud toetuse andmise jätkumise. See on tekitanud erandliku olukorra, mille lahendamiseks on vaja võtta erimeetmeid.
- (7) COVID-19 puhangu mõjule reageerimiseks muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/460 ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1301/2013 ⁽⁴⁾ ja (EL) nr 1303/2013, ⁽⁵⁾ et võimaldada suuremat paindlikkust ERFist, ESFist ja Ühtekuuluvusfondist (edaspidi „fondid“) ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist toetatavate rakenduskavade rakendamisel. Kuna kõnealusest kriisist tulenev suur kahju liidu majandusele ja ühiskonnale aina kasvas, muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/558 ⁽⁶⁾ mõlemat määrust uuesti. Selleks et reageerida COVID-19 kriisi mõjule enim puudust kannatavatele isikutele, muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/559 ⁽⁷⁾ ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 223/2014, ⁽⁸⁾ et kehtestada FEADi erimeetmed tulemaks toime COVID-19 puhanguga. Need muudatused on võimaldanud liikmesriikidele erakorralist lisapaindlikkust, et nad saaksid keskenduda praeguse enneolematu kriisiga seoses vajalike meetmete võtmisele; selleks suurendati võimalusi fondidest kasutamata jäänud toetuse kasutuselevõtmiseks ning lihtsustati programmide rakendamise menetlusnõudeid, et kõnealusele kriisile kiiresti reageerida.
-
- ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. märtsi 2020. aasta määrus (EL) 2020/460, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 508/2014 seoses erimeetmetega investeeringute kaasamiseks liikmesriikide tervishoiusüsteemidesse ja muudesse majandussektoritesse, et reageerida COVID-19 puhangule (koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus) (ELT L 99, 31.3.2020, lk 5).
- ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289).
- ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).
- ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2020. aasta määrus (EL) 2020/558, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1303/2013 seoses erimeetmetega erandliku paindlikkuse lubamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel, et reageerida COVID-19 puhangule (ELT L 130, 24.4.2020, lk 1).
- ⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2020. aasta määrus (EL) 2020/559, millega muudetakse määrust (EL) nr 223/2014 seoses erimeetmete kehtestamisega, et reageerida COVID-19 puhangule (ELT L 130, 24.4.2020, lk 7).
- ⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks (ELT L 72, 12.3.2014, lk 1).

Määruse (EL) nr 1303/2013 hilisema muutmise vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2020/2221 ⁽⁹⁾ tehti REACT-EUga kättesaadavaks märkimisväärsed lisavahendid, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil. Sama paketi osana muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/177 ⁽¹⁰⁾ ka määrust (EL) nr 223/2014, et liikmesriigid saaksid FEADi rakendamise käigus need lisavahendid enim puudust kannatavate isikute jaoks kasutusele võtta.

- (8) Kuigi programmitöö perioodiks 2014–2020 ette nähtud paindlikkus ja lisavahendid on aidanud liikmesriike kriisile reageerimisel ja jõupingutustel sellest taastuda, avaldasid uute koroonaviiruse variantide, eriti omikronvariandi esilekerkimine ning piirangute ulatuslik karmistamine 2021. aasta viimases kvartalis jätkuvalt suurt negatiivset mõju liikmesriikide majandusele ja ühiskonnale ning takistasid ühtekuuluvuspoliitika programmide ja FEADist toetatavate programmide tavapärasest rakendamist. Venemaa Föderatsiooni hiljutine sõjaline agressioon ja sellest tulenevad rännevood on seda mõju süvendanud ja võivad omakorda takistada liidu majanduse taastumist. Kooskõlas määruses (EL) 2020/558 sätestatud võimalusega on seetõttu vaja erandkorras pikendada ühte nimetatud määrusega kehtestatud meetet, nimelt võimalust kohaldada aruandeaastaks 2020–2021 ettenähtud 100 %-list kaasrahastamismäära ka järgmise aruandeaasta suhtes.
- (9) Selleks et leevendada kriisiolukorrale reageerimise vajadusest tulenevat koormust avaliku sektori eelarvetele, kiirendada programmi rakendamist ja võimaldada piirkondade taastumiseks vajalikke investeeringuid, tuleks liikmesriikidele anda erandlik võimalus taotleda 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamist ERFist, ESFist, Ühtekuuluvusfondist või FEADist toetatava programmi puhul ka aruandeaastal 2021–2022.
- (10) Selleks et järgida mitmeaastase finantsraamistiku 2022. ja 2023. aasta maksete ülemmäärasid, tuleks kehtestada ERFi, Ühtekuuluvusfondi või ESFi raames nende aastate puhul 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamisest tulenevate maksete ülemmäär. Maksed, mida ei ole võimalik teha kõnealuste ülemmäärade kohaldamise tõttu, peaks komisjon tegema esimesel võimalusel, sõltuvalt rahaliste vahendite olemasolust kas raamatupidamisarvestuse heakskiitmisel või järgnevate maksete kaudu. Sellised edasilükatud maksed ei tohiks mõjutada raamatupidamisaruannete heakskiitmist ega avaldada muud mõju.
- (11) Võttes arvesse, et 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamine ei mõjuta oluliselt rakenduskavade sisu, on asjakohane võimaldada selle kiiret rakendamist, ilma et oleks vaja komisjoni otsust, millega kiidetakse heaks rakenduskava finantstabelite muutmine liikmesriikide poolt. Siiski peaks liikmesriik esitama muudetud finantstabelid enne asjaomase aruandeaasta lõppmaksetaotluse esitamist. Sellekohased võimalikud muudatused, sealhulgas näitajate väärtustes, võib teha programmi hilisema muudatuse osana pärast aruandeaasta lõppu.
- (12) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt kehtestada paindlikkusmeetmed fondidest antava toetuse valdkonnas, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda pakutud meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT-EU) (ELT L 437, 28.12.2020, lk 30).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/177, millega muudetakse määrust (EL) nr 223/2014 seoses erimeetmete kehtestamisega, et reageerida COVID-19 puhanguga seotud kriisile (ELT L 53, 16.2.2021, lk 1).

- (13) Määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (14) Võttes arvesse kiireloomulisust, mis tuleneb Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist põhjustatud rändeprobleemidest ja COVID-19 pandeemiast tingitud jätkuvast rahvatervisekriisist, peetakse asjakohaseks teha erand ELi lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 osutatud kaheksa nädala pikkusest tähtjast.
- (15) Võttes arvesse vajadust võimaldada liikmesriikidel oma programme õigel ajal muuta, et saada kasu 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamisest aruandeaastal 2021–2022, peaks käesolev määrus jõustuma kiireloomulisena järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 1303/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 1303/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 25a lisatakse järgmine lõige:

„1a. Erandina artikli 60 lõikest 1 ning artikli 120 lõike 3 esimesest ja neljandast lõigust võib kohaldada 100 %-list kaasrahastamismäära kulude suhtes, mis on deklareeritud maksetaotlustes 1. juulil 2021 algava ja 30. juunil 2022 lõppeva aruandeaasta jooksul ERFist, ESFist või Ühtekuuluvusfondist toetatava programmi ühe või mitme prioriteetse suuna kohta.

Erandina artikli 30 lõigetest 1 ja 2 ning artikli 96 lõikest 10 ei ole 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamiseks vaja komisjoni otsust programmi muutmise heakskiitmise kohta. Liikmesriik edastab muudetud finantstabelid komisjonile pärast seda, kui seirekomisjon on need heaks kiitnud. 100 %-list kaasrahastamismäära kohaldatakse üksnes juhul, kui finantstabelid edastatakse komisjonile enne lõpliku vahemaksetaotluse esitamist 1. juulil 2021 algava ja 30. juunil 2022 lõppeva aruandeaasta kohta vastavalt artikli 135 lõikele 2.

100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamisest tulenevad täiendavad maksed kokku ei tohi ületada 5 miljardit eurot 2022. aastal ja 1 miljardit eurot 2023. aastal.

Komisjon teeb vahemakseid, kohaldades asjaomaste prioriteetsete suundade suhtes kohaldatavat kaasrahastamismäära enne teises lõigus osutatud edastamist. Erandina artikli 135 lõikest 5 teeb komisjon täiendavaid makseid, mis tulenevad 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamisest pärast kõigi aruandeaasta 2021–2022 lõplike vahemaksetaotluste kättesaamist, vajaduse korral proportsionaalselt, et pidada kinni kolmandas lõigus sätestatud ülemmääradest.

Erandina artikli 139 lõikest 7 makstakse ülejäänud summad, mis tulenevad 100 %-lise kaasrahastamismäära kohaldamisest ja mida ei saa pärast raamatupidamise aastaaruande heakskiitmist kolmandas lõigus sätestatud ülemmäärade järgmiseks välja maksta, välja 2024. aastal või hiljem.“

2) Artikli 65 lõikesse 10 lisatakse järgmine lõik:

„Erandina lõikest 9 on Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist tulenevad rändeprobleeme käsitlevate tegevustega seotud kulud rahastamiskõlblikud alates 24. veebruarist 2022.“

3) Artiklisse 98 lisatakse järgmine lõige:

„4. Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist tulenevaid rändeprobleeme käsitlevaid tegevusi võib rahastada kas ERFist või ESFist teise fondi suhtes kohaldatavate eeskirjade alusel.

Sellisel juhul kavandatakse need tegevused kõnealuse teise fondi sihtotstarbelise prioriteetse suuna raames, mis aitab kaasa fondi vastavate investeerimisprioriteetide saavutamisele.

Kui teises lõigus osutatud sihtotstarbelise prioriteetse suuna alla kuuluvate tegevuste puhul tuleb esitada andmed osalejate kohta, põhinevad need teadlikel hinnangutel ning piirduvad toetatud isikute koguarvu ja alla 18-aastaste laste arvuga.

Käesolevat lõiget ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvatele programmidele.“

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 223/2014 muutmine

Määrust (EL) nr 223/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 9 lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:

„Esimese ja teise lõigu sätteid kohaldatakse ka rakenduskava nende elementide muutmise suhtes, mis käsitlevad Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist tulenevaid rändeprobleeme.“

2) Artiklisse 20 lisatakse järgmine lõige:

„1b. Erandina lõikest 1 võib kohaldada 100 % kaasrahastamismäära selliste kulude suhtes, mis on deklareeritud 1. juulil 2021 algava ja 30. juunil 2022 lõppeva aruandeaasta jooksul esitatud maksetaotlustes.

Erandina artikli 9 lõigetest 1, 2 ja 3 ei ole 100 % kaasrahastamismäära kohaldamiseks vaja komisjoni otsust programmi muudatuse heakskiitmise kohta. Liikmesriik esitab komisjonile muudetud finantstabelid, millele on osutatud I lisas esitatud rakenduskavade vormide punktis 5.1. 100 % kaasrahastamismäära kohaldatakse üksnes juhul, kui finantstabelid esitatakse komisjonile enne lõpliku vahemaksetaotluse esitamist 1. juulil 2021 algava ja 30. juunil 2022 lõppeva aruandeaasta kohta vastavalt artikli 45 lõikele 2.“

3) Artikli 22 lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust on Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist tulenevad rändeprobleeme käsitlevate tegevustega seotud kulud rahastamiskõlblikud alates 24. veebruarist 2022.“

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 6. aprill 2022

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
C. BEAUNE